

Från Sveriges delegation vid Europarådets parlamentariska församling

---

Sammanfattning

Europarådets parlamentariska församling har under 2014 vid flera tillfällen debatterat den demokratiska utvecklingen i Ukraina, följderna av Rysslands annektering av Krim och striderna i östra Ukraina. Beslutet i april 2014 att temporärt dra in Rysslands rösträtt samt andra sanktioner mot landet har präglat debatten. Vidare har församlingen diskuterat krisen i Syrien, flyktingars och invandrares situation och den terror som kristna och andra religiösa och etniska grupper utsätts för. Församlingen antog under året 29 rekommendationer, 62 resolutioner och ett yttrande. Den svenska delegationen deltog aktivt i debatterna i församlingen, ställde frågor, skrev deklARATIONER, upprättade rapporter och var valobservatörer.

Riksdagens Europarådsdelegation överlämnar härmed den bifogade redogörelsen för verksamheten inom den parlamentariska församlingen under 2014. Till redogörelsen bifogas en förteckning över de rekommendationer, resolutioner och det yttrande som församlingen har antagit under perioden.

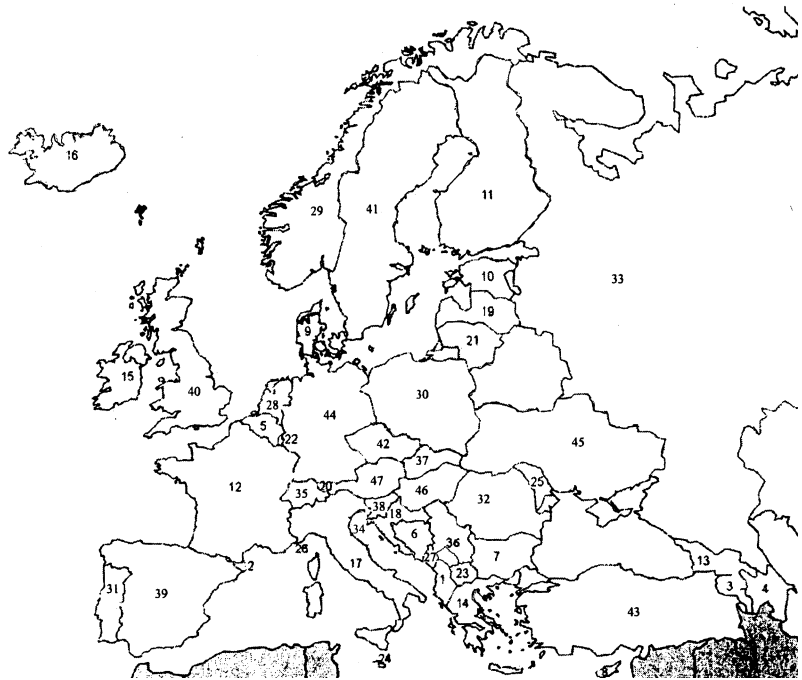
Stockholm den 18 februari 2015

På delegationens vägnar

Jonas Gunnarsson

Ann-Sofi Lindenbaum

Europarådets medlemsländer 2014

1 Albanien, 2 Andorra, 3 Armenien, 4 Azerbajdzjan, 5 Belgien, 6 Bosnien och Hercegovina, 7 Bulgarien, 8 Cypern, 9 Danmark, 10 Estland, 11 Finland, 12 Frankrike, 13 Georgien, 14 Grekland, 15 Irland, 16 Island, 17 Italien, 18 Kroatien, 19 Lettland, 20 Liechtenstein, 21 Litauen, 22 Luxemburg, 23 Makedonien, 24 Malta, 25 Moldavien, 26 Monaco, 27 Montenegro, 28 Nederländerna, 29 Norge, 30 Polen, 31 Portugal, 32 Rumänien, 33 Ryssland, 34 San Marino, 35 Schweiz, 36 Serbien, 37 Slovakien, 38 Slovenien, 39 Spanien, 40 Storbritannien, 41 Sverige, 42 Tjeckien, 43 Turkiet, 44 Tyskland, 45 Ukraina, 46 Ungern, 47 Österrike.

Demokratipartner i församlingen: Marocko, Palestina och Kirgizistan.

Observatörer i församlingen: Israel, Kanada och Mexiko.

Observatörer i ministerkommittén: USA, Kanada, Mexiko, Japan och Vatikanstaten.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Europarådets medlemsländer 2014	2
Innehållsförteckning.....	3
1 Europarådet och dess institutioner	5
1.1 Den parlamentariska församlingens roll och uppgifter.....	5
1.1.1 Sammansättning	5
1.1.2 De politiska grupperna	6
1.1.3 Församlingens externa relationer.....	6
1.1.4 Utvecklingstendenser inom församlingen	7
1.1.5 Samspel mellan ministerkommittén och den parlamentariska församlingen.....	7
1.2 Europakonventionen och Europadomstolen	9
1.2.1 EU och MR-konventionen.....	9
1.2.2 Avskaffande av dödsstraff.....	9
1.2.3 Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter	9
1.3 Kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling.....	10
1.4 Venedigkommissionen	10
2 Den parlamentariska församlingens verksamhet 2014	11
2.1 Församlingens budget	11
2.2 Den svenska delegationen	12
2.2.1 Initiativ från delegationsmedlemmar.....	12
2.2.2 Fri debatt	12
2.2.3 Delegationens olika möten	13
2.2.4 Övriga initiativ	13
2.3 Granskning av åtaganden	13
2.3.1 Utvecklingen av församlingens granskningsförfarande (oktober 2013–september 2014).....	14
2.3.2 Brådiskande förfarande: Funktionen av Ukrainas demokratiska institutioner	15
2.3.3 Brådiskande förfarande: Den senaste utvecklingen i Ukraina: hot mot de demokratiska institutionernas fungerande.....	16
2.3.4 Aktuell debatt Krisen i Ukraina.....	17
2.3.5 Omprövning av den ryska delegationens mandat på sakliga grunder	17
2.3.6 De demokratiska institutionernas funktion i Georgien	18
2.3.7 Valövervakning	18
2.4 Politiska frågor och demokratifrågor.....	19
2.4.1 Bekämpandet av nynazistiska yttringar	19

2.4.2 Brådskande förfarande: Hotet mot mänskligheten som orsakas av terroristgruppen IS: våld mot kristna och andra religiösa och etniska grupper	20
2.5 Juridiska frågor och mänskliga rättigheter	20
2.5.1 MR-kommissariens årliga rapport	20
2.5.2 Vägra straffrihet för Sergei Magnitskys mördare	21
2.6 Kultur, vetenskap, utbildning och medier	21
2.6.1 Yttrande 287: Utkast till Europarådets konvention om manipulation av idrottstävlingar	21
2.7 Migrations- och flyktingfrågor	21
2.7.1 Flyktingar från Syrien: hur kan internationellt bistånd stödjas och organiseras?.....	22
2.8 Utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling	22
2.9 Jämställdhet och icke-diskriminering	22
2.9.1 En strategi för att förebygga rasism och intolerans i Europa.....	22
2.9.2 Prostitution, människohandel och modernt slaveri i Europa.....	23
2.9.2 Situationen och rättigheter för nationella minoriteter i Europa.....	23
2.10 Utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor	24
2.10.1 Utvärdering av genomförandet av reformen av den parlamentariska församlingen	24
2.10.2 Europas offentliga förvaltningar förändras: hotas den offentliga servicen?.....	24
2.11 Europarådets kampanjer	25
2.11.1 Bekämpning av våld mot kvinnor.....	25
2.11.2 Kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn	25
2.12 Priser och utmärkelser	25
2.11.1 Europapriset.....	25
2.11.2 Pris för mänskliga rättigheter.....	25
2.11.3 Associerad hedersmedlem	26
Den svenska delegationen 2014	27
Gästtalare under sessionerna 2014	35

1 Europarådet och dess institutioner

Europarådet har sedan det bildades 1949 varit en huvudaktör när det gäller att skapa en gemensam europeisk värdegrund baserad på krav på mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Europarådets uppdrag är att åstadkomma ett nära och etablerat samarbete mellan medlemmarna, bl.a. genom att upprätta internationella konventioner och rekommendationer. Genom sina 211 konventioner är Europarådet en viktig normgivande institution inom europeisk politik.

Sverige var en av grundarna när Europarådets stadgar undertecknades av tio västeuropeiska stater i London den 5 maj 1949. Efter Berlinmurens fall har Europarådets medlemskrets mer än fördubblats. Vid årsskiftet 2013/14 hade Europarådet 47 medlemsländer. Samtliga europeiska länder utom Vitryssland, Kosovo och Vatikanstaten ingår. Stöd för och uppföljning av samhällsutvecklingen i Öst- och Centraleuropa är och har varit en viktig del av arbetet i den parlamentariska församlingen. Medlemskap i Europarådet bidrar till att stärka de rättsstatliga institutionerna och främjar säkerställandet av de mänskliga fri- och rättigheterna i medlemsländerna.

Europarådets parlamentariska församling anser att EU:s utvidgning och fördjupade integration är en fråga som direkt påverkar Europarådets framtid och dess roll i det europeiska samarbetet. En majoritet av länderna inom Europarådet utgörs i dag av EU-medlemmar. Man eftersträvar kompletterande roller; under senare år har samarbetet mellan Europarådet och EU intensifierats och det finns nu konkreta samarbetsprojekt inom området för mänskliga rättigheter.

Europarådet arbetar på tre politiska nivåer med ett beslutande och verkställande organ (ministerkommittén), ett rådgivande och pådrivande organ (den parlamentariska församlingen) och ett organ för samarbete på lokal och regional nivå (Europarådets kongress för lokala och regionala organ, den s.k. kommunalkongressen).

1.1 Den parlamentariska församlingens roll och uppgifter

1.1.1 Sammansättning

Den parlamentariska församlingen var den första i sitt slag i Europa. Ledamöterna utses av medlemsländernas parlament och ska vara medlemmar av dessa. Antalet representanter i de nationella delegationerna fastställs i förhållande till landets invånarantal. Enligt församlingens stadga bör det underrepresenterade könet företrädas i varje delegation i minst samma utsträckning som i det nationella parlamentet. Minst en person i delegationen ska tillhöra

det underrepresenterade könet. Församlingen har 318 medlemmar och lika många suppleanter. Dessutom deltar parlamentariker från Israel, Kanada och Mexiko som observatörer i församlingens arbete. Vidare ingår sedan 2011 Marocko och Palestinas nationella råd som Partner för demokrati och sedan oktober 2014 också Kirgizistan.

Genom denna breddning av medlemskretsen har Europarådet fått en mer heterogen sammansättning, vilket ställer speciella krav när det gäller att upprätthålla värderingar och principer. Den parlamentariska församlingen anser att det är viktigt att säkerställa att Europarådets grundläggande värderingar – och därigenom dess trovärdighet – inte försvagas. Det räcker inte med att ett land ingår en principiell överenskommelse att respektera de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer. Landet måste i praktisk tillämpning visa att lagstiftningen följs och att man lever upp till vad ett medlemskap innebär.

Ackrediteringen av ledamöter till församlingen kan användas som ett instrument för att förmå medlemsländerna att fullfölja sina åtaganden. Enligt stadgan ska församlingen vid öppnandet av den årliga sessionen kontrollera och ratificera medlemmarnas och suppleanternas ackreditering.

Den ryska delegationens ackreditering ifrågasattes vid aprilsessionen med resultatet att vissa sanktioner riktades mot landet under viss tid (jfr 2.3.5).

1.1.2 De politiska grupperna

Församlingen representerar nästan hela den partipolitiska skalan i medlemsländerna, något som bidrar till dess auktoritet. Fem partigrupperingar är verk samma inom Europarådets parlamentariska församling: den socialistiska gruppen (SOC), det europeiska folkpartiet (EPP/CD), alliansen för Europas liberaler och demokrater (ALDE), europeiska konservativas grupp (EC) och den förenade europeiska vänstern (UEL). Endast ett trettio-tal parlamentariker står utanför dessa partigrupperingar.

1.1.3 Församlingens externa relationer

Europarådets externa relationer består av samverkan med Europeiska unionen (EU), internationella organisationer och vissa utomeuropeiska länder.

Formellt har församlingen samarbetsavtal eller samverkansarrangemang med en lång rad organisationer: EU, Organisationen för ekonomisk utveckling (OECD), Panafrikanska parlamentet, Europaparlamentet (EP), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Oberoende staters samvälde (OSS), Interparlamentariska unionen (IPU) och Nordiska rådet. Församlingens politiska underutskott för externa relationer deltar årligen i FN:s generalförsamling.

Utomeuropeiska länder har möjlighet att genom observatörsstatus delta i Europarådets verksamhet. Det finns ett antal observatörsländer i både ministerkommittén och församlingen, dock inte identiska (se förteckningen på s. 2). Genom att ansöka om observatörsstatus anses att landet har gjort ett politiskt åtagande att respektera och främja de universella principerna om

demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatlighet. Församlingen följer upp situationen för mänskliga rättigheter i observatörländerna som dock inte är formellt bundna att följa Europarådets normer och konventioner. För att utveckla relationerna till fler länder i grannområdena införde församlingen 2010 en ny status, Partner för demokrati. Med den statusen får landets delegation delta i församlingens sessioner och möten men inte i omröstningar. Marockos parlament och Palestinas nationella råd erhöll denna status under 2011 och Kirgizistan under 2014. Jordanien har under året inkommit med en ansökan om denna status.

1.1.4 Utvecklingstendenser inom församlingen

Redan under 2012 kunde den svenska delegationen konstatera en viss förändring i debatten i församlingen vad gällde att värna grundprinciperna demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter. Tendensen att snarare se till nationella intressen och försvara det egna landet än att vara självkritisk och ifrågasätta olika händelser och skeenden har de senaste åren blivit än mer tydlig. Vissa länder visar, trots att de fullvärdiga medlemmar, mycket tydligt i både ord och handling att de inte delar de grundläggande värderingar som Europarådet står för. Detta har skadat organisationens trovärdighet som främsta företrädare och försvarare av mänskliga rättigheter.

Ryssland är en mycket viktig spelare med ett stort inflytande på vissa stater, vilket med stor tydlighet visade sig i vissa omröstningar redan 2012. Den utvecklingen har fortsatt under 2013 och 2014, både vid omröstningar i plenum och i granskningskommittén och i den diskussion som pågått inom samma kommitté om att reformera verksamheten.

Det är ett allvarligt steg bakåt för Europarådet att länder som Ryssland, Ungern, Ukraina, Azerbajdzjan m.fl. fortsätter att åsidosätta de åtaganden som ett medlemskap innebär och på olika sätt försvarar och bortförklarar allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter. Storbritanniens agerande är också negativt med ifrågasättanden och kritik av Europarådets verksamhet. Det har utvecklats två block inom församlingen där de mellaneuropeiska länderna utgör ett och länderna i Central- och Östeuropa det andra. När det är lämpligt avviker man från sin partigrupps rekommendationer och stöder motsatta uppfattningar.

I den debatt som föregick antagandet av resolution 1990 (jfr 2.3.5) om en temporär indragning av Rysslands rösträtt samt vissa andra sanktioner i landets medverkan i församlingens arbete, vilket fattades vid aprilsessionen som en följd av Rysslands annektering av Krim, framkom med tydlig skärpa motställningarna inom församlingen.

1.1.5 Samspel mellan ministerkommittén och den parlamentariska församlingen

Europarådets beslutsfattande organ är ministerkommittén som består av medlemsländernas utrikesministrar. Ministerkommittén sammanträder normalt en

gång om året i denna sammansättning. Däremellan representeras länderna i det löpande arbetet av ambassadörerna i Strasbourg. Ministerkommittén och den parlamentariska församlingen samarbetar för att nå de gemensamma målen. Ordföranden i ministerkommittén, tillika utrikesministern i ordförandedlandet, presenterar vid varje församlingssession en översikt över verksamheten i ministerkommittén och svarar på parlamentariskernas frågor.

Församlingens ambition är att stärka den parlamentariska dimensionen inom Europarådet. För att främja öppenhet, demokratisk legitimitet och ansvarsutkrävande i Europarådet måste församlingens inflytande i beslutsprocessen bli större. De rekommendationer som församlingen antar riktas till medlemsstaternas regeringar, och ministerkommittén avger sitt svar inom sex månader.

Ordförandeskapet i ministerkommittén roterar halvårsvis från maj till november. I maj 2014 lämnade Österrike över till Azerbajdzjan och i november tog Belgien över.

Under januarsessionen ställde Kerstin Lundgren (C) på ALDE-gruppens vägnar en fråga till Österrikes integrationsminister om vad ministerkommittén tänkte göra för att svara på Ukrainas rop på hjälp. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) frågade om ministerkommittén hade någon plan för ett samarbete med andra internationella organisationer som är aktiva i Ukraina.

Under junisessionen ställde Marietta de Pourbaix-Lundin en fråga till Azerbajdzjans utrikesminister om skälen till att situationen för människorättsförsvarare i Azerbajdzjan försämras dramatiskt. Som svar uppmanade ministern de Pourbaix-Lundin att söka information från tillgängliga källor på internet.

Parlamentarikerna har också möjlighet att ställa skriftliga frågor till ministerkommittén och dessa bevaras antingen skriftligen eller muntligt av kommitténs ordförande vid den efterkommande sessionen.

Att ministerkommittén på grund av formella regler som majoritetsbeslut och praxis inte kan ge adekvata svar på frågor från medlemmar i den svenska och andra delegationer om t.ex. mänskliga rättigheter i medlemsländerna är en mycket oroande utveckling. Både Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och Björn von Sydow (S) har under året ställt frågor som inte besvarats.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) ställde en skriftlig fråga till ministerkommittén om den pro-ukrainska tatarledaren Mustafa Dzhemilev från Krim som av den ryska federationen förbjudits att återvända till sitt hem på Krim. Björn von Sydow (S) ställde tillsammans med SOC-gruppens ordförande en skriftlig fråga om situationen för fängslade basker och hur ministerkommittén kan garantera att de behandlas i enlighet med Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (MR-konventionen).

1.2 Europakonventionen och Europadomstolen

MR-konventionen undertecknades 1950. Efterlevnaden av konventionen övervakas av Europadomstolen sedan 1959. Europadomstolen har sitt säte i Strasbourg och består av 47 domare, en från varje land som har tillträtt Europakonventionen. Medlemsländernas regeringar nominerar tre kandidater till domare. För att säkerställa att samtliga kandidater lever upp till kraven som domare granskar en nyrättad kommitté dessa innan de förs fram till val av församlingen. Kommittén lämnar också en rekommendation.

I församlingens riktlinjer vid val av nya domare till Europadomstolen anges att nomineringsförfarandet i medlemsstaterna bör vara öppet och att både män och kvinnor ska finnas representerade bland de tre kandidaterna. Kandidaterna ska ha gedigen erfarenhet inom området för mänskliga rättigheter. Helena Jäderblom är sedan 2012 svensk domare vid domstolen.

1.2.1 EU och MR-konventionen

Efter ett längre uppehåll under 2013 återupptogs samma år förhandlingarna mellan EU och Europarådet om EU:s anslutning till MR-konventionen. Under året har man nått en överenskommelse om detaljerna för anslutningen.

Frågan remitterades av EU-kommissionen till Europeiska domstolen som gav ett kritiskt utlåtande i december 2014.

1.2.2 Avskaffande av dödsstraff

Rätten till liv är en mänsklig rättighet, och respekten för liv tillhör Europarådets grundläggande värderingar. Därför ställer Europarådet kategoriska krav på att dödsstraffet ska avskaffas, inte bara i Europa utan i hela världen, och har varit drivande för att det har avskaffats i Europa. Det är endast i Vitryssland, som inte är medlem i Europarådet, som dödsstraff fortfarande verkställs.

Förekomsten av dödsstraff är föremål för bevakning av församlingen som konsekvent kritiserar USA och Japan – två länder som har observatörsstatus i Europarådet och där dödsstraff tillämpas.

Europadagen mot dödsstraff infaller den 10 oktober varje år.

1.2.3 Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter

I mandatet för kommissarien för mänskliga rättigheter (MR-kommissarien) ingår att främja utbildning och öka kunskapen i Europarådets medlemsländer om mänskliga rättigheter, identifiera eventuella brister i lagar och regler samt främja respekten för de mänskliga rättigheterna så som de fastställts i Europarådets olika instrument. MR-kommissarien har ett starkt stöd i församlingen och institutionen har sedan den inrättades 1999 åtnjutit stor respekt och uppskattning. MR-kommissarien arbetar oberoende, och denna oberoende ställning anses vara en styrka och en förutsättning för att kunna genomföra uppdraget. Samarbete med institutioner utanför Europarådet är en viktig del i

arbetet, särskilt vad gäller EU, UNHCR, FN:s flyktingkommissarie och OSSE. Den nuvarande kommissarien Nils Muižnieks, från Lettland, tillträdde sin post 2012.

1.3 Kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling

Den europeiska konventionen till förhindrande av tortyr och omänsklig och förnedrande behandling eller bestraffning trädde i kraft den 1 februari 1989. Konventionen bygger på artikel 3 i Europakonventionen till skydd för mänskliga rättigheter och har ratificerats av samtliga medlemsstater.

Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling (CPT) inrättades 1990 för att kontrollera behandlingen av frihetsberövade. Kommitténs uppgift är att besöka fängelser, häkten, slutna psykiatriska anstalter och andra relevanta institutioner i medlemsländerna för att undersöka hur de frihetsberövade behandlas. Kommittén består av en representant för varje medlemsland. Medlemmarna är oberoende experter inom olika områden med anknytning till kommitténs uppgift. Församlingens nationella delegationer nominerar kandidater till CPT, men valet sker i ministerkommittén.

Sveriges representant i CPT under 2014 har varit rättspsykiater Pelle Granström. Granström var en av tre kandidater som i december 2013, utan inbördes ordning, nominerades av den svenska delegationen till ny svensk ledamot i CPT. Den ansvariga kommittén i församlingen förordade Pelle Granström och ministerkommittén följde detta i sitt val.

1.4 Venedigkommissionen

Venedigkommissionen är ett oberoende expertorgan inom Europarådet som har funnits sedan Berlinmurens fall 1990. Arbetet är inriktat på konstitutionella och andra rättsliga frågor av särskild betydelse för demokratiutvecklingen i ett land. Venedigkommissionen bistår medlemsländer och även andra stater genom att bl.a. ta fram demokratiska författningar och erbjuda rådgivning i frågor om t.ex. val, mänskliga rättigheter och oberoende domstolar. Församlingen har ett nära samarbete med Venedigkommissionen, och representanter bjuds ofta in till kommittémöten med utfrågningar med länder som inte är medlemmar men som aspirerar på ett närmare samarbete med församlingen.

2 Den parlamentariska församlingens verksamhet 2014

Europarådets parlamentariska församling möttes under året i fyra delsessioner. Samtliga hölls i Strasbourg och ägde rum i januari, april, juni respektive oktober. Det ständiga utskottet som beslutar på församlingens vägnar mellan delsessionerna sammanträdde i mars i Paris, i maj i Baku och i november i Bryssel.

Under de fyra delsessionerna debatterade församlingen utskottens rapporter, lämnade rekommendationer till ministerkommittén, antog resolutioner och ett yttrande och presenterade deklarerationer. Vidare debatterade och gjorde församlingen uttalanden om aktuella politiska frågor. De rapporter som lades fram för församlingen och det ständiga utskottet hade förberetts av de åtta fackutskotten eller deras underutskott.

Församlingens byrå, de politiska gruppledarnas samordningsgrupp och delegationsordförandena har viktig roll när det gäller att dra upp riktlinjer för församlingens verksamhet. Europarådet ska enligt artikel 1 i sin stadga – utöver att värna de mänskliga rättigheterna – behandla frågor också på de ekonomiska, sociala, kulturella, vetenskapliga, juridiska och administrativa områdena. Det ingår i Europarådets och därmed församlingens roll att fokusera på de mest utsatta samhällsgruppernas villkor och rättigheter. Bland dessa grupper märks äldre, sjuka, personer med funktionsnedsättning, barn, kvinnor, minoriteter, flyktingar, tvångsflyttade och katastrofoffer.

Församlingens president väljs av församlingen för en mandatperiod på ett år med möjlighet till omval en gång för ytterligare ett år. Anne Brasseur (ALDE) från Luxemburg valdes till president vid januarsessionen 2014. Församlingen väljer också 20 vicepresidenter på roterande basis. Ingen svensk ledamot har under året varit medlem i församlingens byrå.

Europarådets generalsekreterare väljs av församlingen efter förslag från ministerkommittén. Generalsekreterare Torbjörn Jagland omvaldes i juni för ytterligare en femårsperiod.

2.1 Församlingens budget

Det är ministerkommittén som beslutar i frågor om Europarådets samlade budget och sålunda också om församlingens resurser. Budgetfrågorna bereds i regelutskottet och församlingen har rätt att yttra sig. Församlingens budget för 2014 omfattade 16 439 700 euro.

2.2 Den svenska delegationen

En förteckning över den tidigare delegationens sammansättning och den som valdes av riksdagen den 25 oktober 2014 finns i bilaga 1 tillsammans med en förteckning över delegationens uppdrag. Den senare delegationen fick sin akkreditering vid ett möte med den ständiga kommittén den 18 november 2014.

De svenska ledamöterna deltar mycket aktivt i församlingens olika verksamheter. Under året har skriftliga deklARATIONER lagts fram av medlemmarna och frågor har ställts till ministerkommittén och gästtalare. Vidar har flera rapporter lagts fram av svenska ledamöter.

I bilaga 2 finns en förteckning över samtliga rekommendationer, resolutioner och yttrande som antagits under året.

I denna årsredovisning kommenteras endast de förslag till texter eller de andra sammanhang där svenska medlemmar på olika sätt varit aktiva. Vidare innehåller årsredovisningen en redogörelse för en aktuell debatt rörande våld mot kristna och andra religiösa eller etniska grupper (jfr 2.4.2).

2.2.1 Initiativ från delegationsmedlemmar

Tina Acketoft (FP) var första signatär på en skriftlig deklARATION som uppmanar till frigivande av den azerbajdzjanske MR-försvaren Anar Mammalid,

Jonas Gunnarsson (S) var förste signatär till en skriftlig deklARATION om en i Turkiet nystiftad lag som behandlar hatbrott. Lagarna saknar skrivningar om sexuell läggning och genderidentitet, vilket måste innefattas för att komma till rätta med våldet mot dessa grupper.

2.2.2 Fri debatt

Nyheten från 2012 med fri debatt, som ger ledamöterna möjlighet att tala i plenum om frågor som inte står på dagordningen, har visat sig fungera väl och är mycket uppskattad.

I den fria debatten under januarisessionen talade Mikael Oscarsson (KD) om vikten av att motarbeta antisemitismen, som fortfarande är utbredd och institutionaliserad i många europeiska länder.

Lennart Axelsson (S) fick på grund av tidsbrist inte möjlighet att tala i den fria debatten under januarisessionen men lämnade in sitt anförande skriftligt. Axelsson argumenterade för att mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet måste gälla för alla, alltså även för personer med funktionsnedsättning.

Mikael Oscarsson (KD) fick på grund av tidsbrist inte tillfälle att tala under junisessionen men hans anförande, som handlade om det stora antal kristna som är förföljda på grund av sin religion, lämnades in skriftligen. Oscarsson förordade kraftfulla åtgärder och sanktioner mot länder som bryter mot religionsfriheten.

2.2.3 Delegationens olika möten

Delegationen har under 2014 haft fem delegationsmöten och därutöver ett möte med den svenska delegationen till Europarådets kongress för lokala och regionala organ. I samband med sessionerna har delegationen haft gemensamma frukostmöten och fått rapporter om ministerkommitténs arbete av ambassadör Carl-Henrik Ehrenkrona. Ambassadör Ehrenkrona efterträddes i augusti av ambassadör Torbjörn Haak som träffade delegationen under oktober-sessionen.

Delegationen inbjöd Kommittén för politiska frågor och demokratifrågor till ett kommittémöte i Stockholm den 11–12 mars. Cirka 40 parlamentariker från skilda medlemsländer deltog. En särskild utfrågning om nynazism och främlingsfientlighet arrangerades i vilken bl.a. statsrådet Birgitta Ohlsson och Europarådets förre kommissarie för mänskliga rättigheter Thomas Hammarberg deltog.

Påven besökte de europeiska institutionerna i Strasbourg i november. Församlingen inbjöds att närvara under påvens anförande i Europarådets plenisal. Jonas Gunnarsson (S) och Julia Kronlid (SD) representerade den svenska delegationen.

2.2.4 Övriga initiativ

Större delen av delegationen deltog i ett studiebesök på FN i New York i mars. Syftet var att studera frågor om mänskliga rättigheter i FN-systemet som en uppföljning och vidareutveckling av studiebesöket i Genève 2012 då man noterade vissa brister i samarbetet mellan Europarådet och FN i dessa frågor.

2.3 Granskning av åtaganden

Uppföljning och kontroll av att medlemsländernas åtaganden uppfylls har utgjort en väsentlig del av Europarådets verksamhet sedan antalet medlemsstater började öka på 1990-talet. Församlingens granskningsutskott har varit verksamt sedan april 1997 och har till uppgift att kontinuerligt granska att alla medlemsländer respekterar Europarådets grundläggande principer och uppfyller de åtaganden som gjorts i samband med att landet blivit medlem.

Granskningsutskottets medlemmar nomineras av de fem politiska grupperna och utses av församlingens byrå. Härutöver ingår ordförandena i de politiska och juridiska kommittéerna i kraft av sitt ämbete.

Granskningsutskottets möten är inte offentliga. Verksamheten i granskningsutskottet bygger dels på samarbete med de nationella delegationerna, dels på dialog med ministerkommittén. En framgångsrik granskning förutsätter samarbetsvilja från det granskade landets och dess myndigheters sida.

Redovisningen av och debatterna om granskningsrapporterna om Ryssland respektive Azerbajdzjan under 2012 samt förgranskningsrapporten om Ungern under 2013 har ytterligare förstärkt den kritik som finns i vissa medlemsländer mot hela granskningsförfarandet. Nedröstningen av en resolution om uppföljningen om situationen för politiska fångar i Azerbajdzjan 2013 är ytterligare ett tecken på en negativ utveckling med två block inom församlingen. Vissa länder, företrädesvis de som stått under granskning under många år, förordar att granskningsförfarandet helt upphör. Andra länder motsätter sig starkt detta då det skulle innebära att själva grundbulten i Europarådets idéer försvinner och dess trovärdighet därmed starkt försvagas.

I början av året tillsattes en arbetsgrupp inom kommittén för att se över verksamheten och lämna reformförslag, och ett antal konkreta rekommendationer lades fram till oktobersessionen (jfr resolution 2018 nedan).

Ett fördjupat samarbete och en mer enhetlig och effektiv hantering av hela granskningsförfarandet inom Europarådets olika organ eftersträvas. På regeringsidan görs en översyn av hur man bäst ska övervaka att konventioner följs och genomförs i medlemsstaterna och att Europadomstolens domar verkligen verkställs.

2.3.1 Utvecklingen av församlingens granskningsförfarande (oktober 2013–september 2014)

Resolution 2018

Årsrapporten låg till grund för den årliga debatten under oktobersessionen om läget för demokratin i Europa. I rapporten redogörs för pågående granskningar av tio länder: Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Moldavien, Montenegro, Ryssland, Serbien och Ukraina. Därutöver redogörs för utvecklingen i fyra länder som står under postgranskning (Bulgarien, Turkiet, Monaco och Makedonien).

I utskottets arbete ingår att besöka de länder som är föremål för granskning och på så sätt få en detaljerad bild av utvecklingen. En granskning av ett land inleds med ett skriftligt yttrande från två rapportörer som utsetts av utskottet och som ska representera olika politiska grupperingar. En granskningsrapport utfärdas och samarbetet får sin konkreta innebörd när landet i fråga inleder ett arbete med att genomföra och tillämpa rapportens rekommendationer. Att rekommendationerna verkligen genomförs följs upp i dialog mellan landet och kommittén, vilken påbörjas ett år efter att granskningen har avslutats. En sådan postgranskningsdialog pågår mellan kommittén och fyra medlemsländer: Bulgarien, Turkiet, Monaco och Makedonien.

Under året har kommittén noggrant följt utvecklingen i Ukraina. Två brådskande debatter har arrangerats, en under sessionen i januari och en under sessionen i april, i vilka ett stort antal parlamentariker deltog. De två rapportörerna, av vilka Marietta de Pourbaix-Lundin (M) varit en, har gjort flera besök i landet och haft möten på hög politisk nivå.

Kommittén fick i april i uppdrag att skriva en rapport om omprövning av den ryska delegationens ackreditering som initierats i två motioner. Efter detta tillsattes senare under året en underkommitté med uppgift att se över Rysslands politik i närområdet och dess konsekvenser för andra medlemsstater i Europarådet. Någon rapport från detta arbete har inte lagts fram under 2014.

I den antagna resolutionen uppmanar församlingen de länder som omfattas av ett granskningsförfarande, och de länder som för en postgranskningsdialog, att uppfylla de skyldigheter och åtaganden som ännu inte uppfyllts och som landet åtagits sig att genomföra när man anslöt sig till Europarådet. De framsteg som gjorts i vissa länder välkomnas av församlingen. Vad gäller de av Europarådets 33 medlemsstater som inte står under någon särskild övervakning uttryckte församlingen oro över att ett antal av dessa länder inte har undertecknat eller ratificerat vissa av Europarådets tyngre konventioner.

Församlingen beslutade att införa en periodisk översikt av de 33 medlemsländer som inte omfattas av något gransknings- eller postgranskningsförfarande. Denna typ av granskning ska vara baserad på en specifik frågeställning och vara landöverskridande för att säkerställa att alla Europarådets medlemsländer lever upp till sina åtaganden.

Man föreslår vidare att i fråga om post-granskningsförfaranden bör rapporterna innehålla konkreta tidsangivelser för fullgörandet av utestående åtaganden. Om de angivna tidsfristerna inte iaktas bör det berörda landet åter bli föremål för ett fullödigt granskningsförfarande.

2.3.2 Brådskande förfarande: Funktionen av Ukrainas demokratiska institutioner

Resolution 1974, rekommendation 2035

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) blev under januarsessionen, tillsammans med en annan parlamentariker, utsedd till rapportör för ett s.k. brådskande förfarande¹ med anledning av den oroande utvecklingen i Ukraina. I den text som antogs uppmanas både regeringen och oppositionen att samarbeta för en fredlig politisk lösning där folkets röst ska höras. Upphävandet av de anti-protestlagar som antagits och regeringens avgång skulle vara ett första steg i rätt riktning.

Vidare måste både polis och demonstranter avhålla sig från våld eller handlingar som kan provocera våld. De våldshandlingar som begåtts måste följas upp och förövarna ställas inför rätta.

Församlingen beslutade att i nuvarande läge inte dra in rösträtten för den ukrainska delegationen. Sådana sanktioner kan dock komma att beaktas vid

---

¹ Ett brådskande förfarande ger församlingen möjlighet att besluta om en ny dagordningspunkt under sessionen, vid samma tillfälle som dagordningen fastställs, med förslag till resolution eller rekommendation.

sessionen i april om de allvarliga brotten mot mänskliga rättigheter fortskri-
der.

2.3.3 Brådskande förfarande: Den senaste utvecklingen i Ukraina: hot mot de demokratiska institutionernas fungerande

Resolution 1988

Församlingen beslutade under aprilsessionen att behandla utvecklingen i Ukraina i ett brådskande förfarande. I resolutionen påpekas att folkomröstningen på Krim var grundlagsstridig. Dess utfall och Rysslands illegala annektering av halvön har därför inte någon rättslig verkan och erkänns inte av Europarådet. Inga av de argument som den ryska federationen anger för att rättfärdiga sina handlingar är baserade på fakta eller bevis. Drivkraften på Krim att bryta sig ur Ukraina och i stället integreras i Ryssland initierades och stöddes sedan av de ryska myndigheterna.

I resolutionen rekommenderas de som undertecknat Budapestavtalet, liksom andra europeiska stater, att undersöka möjligheterna till konkreta säkerhetsarrangemang för att säkerställa Ukrainas oberoende, suveränitet och territoriella integritet.

Församlingen erkänner legitimiteten hos de nya myndigheterna i Kiev och det ukrainska parlamentet, liksom legaliteten i institutionernas beslut. Samtidigt beklagar man försöken att ifrågasätta legitimiteten hos de nya myndigheterna, ifrågasättanden som bara leder till att destabilisera landet.

Klyftan mellan de östliga och västra delarna av landet är till största delen av politisk art även om det finns tydliga historiska och kulturella skillnader. Parlamentarikerna rekommenderar decentralisering och att de lokala och regionala myndigheterna stärks. Man motsätter sig alla idéer om en federation. Det ukrainska parlamentet (Verkhovna Rada) uppmanas att göra de konstitutionella ändringar som är nödvändiga för att skapa en bättre maktbalans mellan presidenten och den lagstiftande församlingen samt att utveckla konstitutionen enligt Europarådets normer.

Alla dödsfall och alla brott mot mänskliga rättigheter som förekom under protesterna på Majdantorget i Kiev måste noggrant utredas och samtliga förövare, inklusive de i den högre befälsordningen som var iblandade, ställas inför rätta.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) berömde tillsammans med den andra rapportören Ukrainas parlament för dess agerande under den senaste tiden och betonade att det just nu var ett gyllene tillfälle för parlamentet att driva igenom de viktiga konstitutionella reformer som krävs för en bättre maktbalans mellan presidenten och parlamentet. Marietta de Pourbaix-Lundin fördömde starkt Rysslands annektering av Krim.

2.3.4 Aktuell debatt Krisen i Ukraina

Under oktober-sessionen hölls en aktuell debatt om krisen i Ukraina² till vilken över 60 ledamöter anmälde sig. Europarådets människorättskommissionär Nils Muižnieks, som nyligen besökt Krim, rapporterade till församlingen om situationen för de mänskliga rättigheterna på Krim. Kränkande razzior hos Krimtatareerna har krossat denna folkgrupp, vilket måste stoppas, sa han.

Så kallade självförsvarsstyrkor på Krim har också varit inblandade i allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna, bl.a. kidnappningar, sa kommissionären. Han hade också farhågor om mediefriheten – ett antal kritiska radio- och tv-kanaler hade stängts och journalister hade fått varningar och fått sin utrustning beslagtagen.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) underströk i debatten att krisen i Ukraina började på grund av att Ryssland inte respekterar det faktum att Ukraina är en suverän stat med fullt självbestämmande.

2.3.5 Omprövning av den ryska delegationens mandat på sakliga grunder

Resolution 1990

Församlingen deklarerade att Rysslands annektering av Krim tydligt strider mot Europarådets stadgar och mot de åtaganden som Ryssland gjorde när landet anslöt sig till organisationen 1996. Därför beslutade församlingen att temporärt frånta den ryska delegationen dess rösträtt, liksom rätten att vara representerat i presidiet, presidentkommittén och det ständiga utskottet och rätten att delta i valövervakningar. Beslutet gäller till den 26 januari 2015 då årets första delsession inleds.

Församlingen konstaterade att den militära ockupationen av ukrainskt territorium, hotet om militärt våld och erkännandet av den s.k. folkomröstningen tillsammans utgör ett allvarligt brott mot internationell rätt.

Den politiska dialogen bör dock förbli det främsta instrumentet för att nå resultat och en suspendering av den ryska delegationen skulle omöjliggöra en sådan dialog. Församlingen utgör en bra plattform för att ställa den ryska delegationen till svars för dess handlingar i Ukraina. Församlingen förbehåller sig samtidigt rätten att suspendera den ryska delegationen, om Ryssland inte trappar ner sina aktiviteter i Ukraina och drar sig tillbaka från Krim.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och Kerstin Lundgren (C) deltog i den tre timmar långa debatten och båda fördömde annekteringen av Krim och yrkade på att en sådan handling måste få tydliga konsekvenser. Båda ansåg att det slutliga beslutet var ett viktigt steg men inte tillräckligt långtgående.

---

² En aktuell debatt på ett tema som inte finns med på dagordningen kan hållas efter beslut av församlingen. En aktuell debatt leder inte till antagandet av en resolution eller rekommendation.

2.3.6 De demokratiska institutionernas funktion i Georgien

Resolution 2015

Georgien lovprisades för maktöverlämnandet efter parlamentsvalet 2012 och presidentvalet 2013 som genomfördes på ett fredligt och demokratiskt sätt, trots spänningar och en polariserad miljö. I resolutionen noteras också med tillfredsställelse att framväxten av en stark opposition, i kombination med en välorganiserad styrande koalition, har stärkt parlamentets roll.

Vidare välkomnas de omfattande reformer som aviserats av myndigheterna, inbegripet konstitutionella reformer, för att ytterligare stärka landets demokratiska institutioner och garantera rättsväsendets oberoende.

Samtidigt uppmanas de georgiska myndigheterna att se till att utredningarna och lagföringarna av tidigare regeringstjänstemän – baserade på anklagelser om brottsliga handlingar under sina ämbetsperioder – är opartiska. Parlamentarikerna uttryckte också oro över det stora antal häktningar som genomförs i Georgien och betonade att sådana inte får genomföras i politiskt syfte. Dessa motsättningar, polariseringen och den hämndlust som fortfarande finns kvar måste övervinnas för att landet ska kunna fullfölja sin demokratiska utveckling.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) pläderade i sitt inlägg för att flera ändringsförslag till resolutionen, som i stor uträkning belyste hur oppositionen behandlas av den nuvarande ledningen i landet där åtal och annan skrämeltaktik är vanligt förekommande, skulle antas, vilket också blev resultatet.

2.3.7 Valövervakning

Valövervakning är ett komplement till granskningen av att medlemsländernas åtaganden som medlemmar i Europarådet fullgörs. Parlamentariska församlingen har under de senaste åren engagerat sig i ett stort antal valövervakningsinsatser framför allt i Central- och Östeuropa, oftast i samarbete med OSSE och Europaparlamentet. Valövervakning sker i olika delar av landet där parlamentarikerna på plats i vallokaler övervakar valtillfället, förseglingen av röstsedlarna och rösträkningen.

Under 2012 inrättades en särskild uppförandekod för valövervakningar som kompletterar redan befintliga bestämmelser för församlingens medlemmar i utövandet av olika uppdrag för församlingen. Vid valövervakningar ska särskilt eventuella intressekonflikter beaktas och vaksamhet råda vad gäller erbjudanden om gåvor eller extraordinär gästfrihet. Som en del av församlingens reformering inrättades förra året en rådgivande grupp för valobservationer. Gruppens medlemmar utses av de politiska grupperna.

Parlamentariker som valövervakare bedöms vara av stor politisk betydelse. Den svenska delegationens medlemmar har för den parlamentariska församlingens räkning deltagit i följande valövervakningar under 2014:

- Ukraina, presidentval den 26 maj; Kerstin Lundgren (C) deltog
- Turkiet presidentval den 10 augusti; Marietta de Pourbaix-Lundin (M) och Carina Hägg (S) deltog
- Ukraina, parlamentsval 26 oktober; Marietta de Pourbaix-Lundin (M) deltog
- Bosnien-Hercegovina, allmänna val den 5 oktober; Kerstin Lundgren (C) och Mikael Oscarsson (KD) deltog
- Tunisien, parlamentsval den 26 oktober; Carina Hägg (S) deltog.

Under januarisessionen gavs en lägesrapport för församlingens byrå och det ständiga utskottet där man bl.a. informerade om presidentvalet i Azerbajdzjan i oktober 2013. I debatten uppmärksammade Marietta de Pourbaix-Lundin (M) församlingen på att de internationella organisationer som var representerade under valet, nämligen Organisationen för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR), OSSE:s parlamentariska församling och Europarådets parlamentariska församling inte kunde komma överens om ett gemensamt uttalande om hur valet genomförts. Slutligen gjordes två separata uttalanden, ett från OSSE:s parlamentariska församling och ett från Europarådets parlamentariska församling, med mycket olika besked.

Den förra var mycket kritisk mot valets genomförande och ansåg att det inte skett enligt gällande normer medan den senare förhöll sig positiv till genomförandet. Marietta de Pourbaix-Lundin (M) ansåg att de uttalanden som gjordes från Europarådets parlamentariska församlings sida inte överensstämde med verkligheten, vilket hon djupt beklagade.

2.4 Politiska frågor och demokratifrågor

2.4.1 Bekämpandet av nynazistiska yttringar

Resolution 2011, rekommendation 2052

På basis av Marietta de Pourbaix-Lundins (M) rapport antog församlingen en resolution och en rekommendation om bekämpandet av nynazistiska yttringar.

Mer eller mindre uttalade tendenser till nynazism finns i alla Europarådets medlemsländer och i resolutionen föreslås bl.a. åtgärder till bättre samordning mellan det civila samhället och polisen, utarbetandet av nationella handlingsplaner med särskilda samordnare på området, fördjupad utbildning av lärare i mänskliga rättigheter och demokrati samt utbildning och information inom rättsväsendet vad gäller hatbrott. I rekommendationen uppmanas Europarådet att samordna medlemsländernas olika åtgärder mot nynazism. Man enades vidare om att föreslå den 22 juli som Europadagen mot hatbrott i åminnelse av händelserna på Utøya.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) framhöll i sin presentation att det är av största vikt att förebygga att unga personer inte rekryteras till nynazistiska grupper. För ungdomar som hamnat i sådana organisationer behövs särskilda avhoppningsprogram som hjälper dem att ta sig ur, sa hon och nämnde svenska Exit. Hon underströk också att nynazister inte ska ignoreras eftersom de då lätt kan ikläda sig rollen som martyrer.

2.4.2 Brådskande förfarande: Hotet mot mänskligheten som orsakas av terroristgruppen IS: våld mot kristna och andra religiösa och etniska grupper

Resolution 2016, rekommendation 2055

Situationen för religiösa och etniska grupper i Mellanöstern och i synnerhet i Irak och Syrien har utvecklats från alarmerande till desperat, då terroristgruppen IS vållar död och förstörelse. Parlamentarikerna menade att den första prioriteringen måste vara att stoppa de pågående massakrerna. De uppmanade medlemsstaterna i Europarådet att göra sitt yttersta för att bidra till att skapa fred i regionen.

I resolutionen uttrycks en djup oro över att omkring 3 000 unga européer kämpar för IS i Irak och Syrien. Europarådets medlemsstater bör öka ansträngningarna för att identifiera dessa personer och för att identifiera och avveckla rekryteringskanalerna. Dessutom måste IS:s finansieringskällor identifieras, neutraliseras och sanktioneras.

De nuvarande humanitära insatserna är otillräckliga med tanke på den humanitära krisens dimensioner. Hjälpen till existerande flyktingläger i Irak, Syrien, Jordanien, Libanon och Turkiet måste utökas.

Öppenhet och integrering måste främjas på alla nivåer, både i Irak och i Syrien. Den irakiska regeringen och de irakiska säkerhetsstyrkorna har ett ansvar för att säkerställa att det överdrivna våldet mot och diskrimineringen av religiösa och etniska minoriteter, som sanktionerades av den förra regeringen, inte återupprepas.

2.5 Juridiska frågor och mänskliga rättigheter

2.5.1 MR-kommissariens årliga rapport

I sin årliga rapport, som presenterades i april, tar Europarådets människorättskommissionär Nils Muižniek bl.a. upp frågor om mediefrihet och barns rättigheter – två aspekter av mänskliga rättigheter för vilka Europarådet inte har några övervakningsmekanismer. Muižniek konstaterar att alla medlemsstater har antagit FN:s konvention om barns rättigheter men att man i vissa medlemsländer inte har barns bästa för ögonen. I rapporter från Azerbajdzjan och Montenegro fördömer kommissionären de attacker på journalister och den förföljelse av kritiker mot det politiska systemet som förekommer. Azerbajdz-

jan, Ryssland, Spanien och Ukraina kritiseras för behandlingen av journalister. Barns rättigheter tas upp i rapporter från Rumänien och Nederländerna. Kritik framförs mot att barn lämnas kvar i Rumänien när föräldrarna lämnar landet för övriga Europa och mot det stora antal gatubarn och barn som lever i institutioner. Nederländerna kritiseras för att barn till invandrare sätts i häkte i väntan på uppehållstillstånd.

2.5.2 Vägra straffrihet för Sergei Magnitskys mördare

Resolution 1966, rekommendation 2031

Församlingen konstaterade med stor oro att ingen är dömd eller har förklarats skyldig till den ryska juristen och revisorn Sergei Magnitskys död i häktet i Ryssland – detta trots bevis på misshandel under tiden i häktet och det faktum att hans avslöjande av en omfattande korrupcion i den ryska statsapparaten, som har tillbakavisats av den ryska staten, anses ha bidragit till att han häktades. Församlingen beslutade att rekommendera riktade sanktioner mot personer inblandade i Magnitskys död och uppmanade samtidigt de ryska myndigheterna att noggrant utreda omständigheterna och bakgrunden till dödsfallet.

Marietta de Pourbaix-Lundin (M) deltog i debatten och menade att de ryska myndigheterna borde skämmas för de händelser som ledde till Magnitskys död och för agerandet efter hans död.

2.6 Kultur, vetenskap, utbildning och medier

2.6.1 Yttrande 287: Utkast till Europarådets konvention om manipulation av idrottstävlingar

Kent Härstedt (S) var ansvarig rapportör för detta yttrande som antogs vid ständiga kommitténs möte i Baku i maj.

2.7 Migrations- och flyktingfrågor

I de debatter som fördes i plenum om kommitténs rapporter deltog ingen svensk ledamot.

På förfrågan av församlingens migrationskommitté har den svenska delegationen under året svarat på en enkät om Migration och integration i Sverige.

2.7.1 Flyktingar från Syrien: hur kan internationellt bistånd stödjas och organiseras?

Resolution 1971

Antalet syriska flyktingar uppgick under 2013 till över tre miljoner. I resolutionen uppmanar församlingen medlems- och observatörländerna till generositet och solidaritet. Den uttrycker tacksamhet mot de länder som tagit emot flyktingar och avlastat Syriens grannländer men beklagar samtidigt att medlemsländerna inte har en gemensam hållning vad gäller mottagandet av syriska flyktingar, dvs. varje asylsökande bedöms enskilt. Församlingen är särskilt oroad över situationen för de kvinnor och barn som nu flyr krigets Syrien då dessa grupper är extra sårbara och utsatta.

Kerstin Lundgren (C) talade i debatten för ALDE-gruppen och underströk vikten av att alla delar på de bördor som de stora flyktingströmmarna innebär då dessa inte bara hotar de angränsande ländernas ekonomi utan också hela regionens stabilitet.

2.8 Utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling

I de debatter som fördes i plenum om kommitténs rapporter deltog ingen svensk ledamot.

2.9 Jämställdhet och icke-diskriminering

2.9.1 En strategi för att förebygga rasism och intolerans i Europa

Resolution 1967, rekommendation 2032

Baserat på Jonas Gunnarssons (S) rapport antog församlingen en rekommendation och en resolution om en strategi mot rasism och intolerans. Tyngdpunkten bör ligga på ”förebyggande, medvetandegörande och utbildning i mänskliga rättigheter”. Internet och sociala medier är värdefulla verktyg i detta arbete och ska utnyttjas till fullo för att nå ut till en bredare publik. Den rättsliga ramen måste stärkas och åtgärder för att säkerställa en effektiv implementering av lagstiftningen måste säkerställas. Regeringsföreträdare och andra politiker bör vara ledande i arbetet med att eliminera rasism, hat och intolerans genom att offentligt förkasta och fördöma uttryck för hat.

Kerstin Lundgren (C) som talade för ALDE-gruppen menade att man måste försäkra sig om att de grundläggande värden som medlemsstaterna har skrivit på vid inträdet i Europarådet genomsyrar hela samhället och inte enbart existerar på pappret.

2.9.2 Prostitution, människohandel och modernt slaveri i Europa

Resolution 1983

Församlingen konstaterar att 84 procent av alla offer för människohandel i Europa har utsatts för sexuellt utnyttjande – sambandet mellan människohandel och prostitution är uppenbart. Församlingen menar därför att lagstiftning och reglering av prostitution är av absolut största vikt för att stävja människohandeln.

Församlingen medger dock att det är svårt att hitta en modell för reglering av prostitution som kan användas av alla medlemsstater. Samtidigt konstaterar man att den svenska modellen, där sexköp är kriminaliserat, framstår som det mest effektiva sättet för att bekämpa människohandel.

Carina Ohlsson (S) belyste i debatten bl.a. varför den svenska sexköpslagen har den utformning den har. Man ser ett samband mellan prostitution, icke jämställdhet och mäns våld mot kvinnor. Den bakomliggande orsaken till kriminalisering av sexköp är inte den traditionella synen på prostitution som ett moralbrott utan styrs av andra faktorer.

Jonas Gunnarsson (S) noterade att det var många män som talade i debatten om jämställdhet och i frågan om orsaken till prostitution och citerade motiveringen till resolutionen: ”Utan mäns efterfrågan på kvinnor och flickor för sexuellt utnyttjande skulle den globala prostitutionsindustrin inte kunna blomstra och expandera.”

2.9.3 Situationen och rättigheter för nationella minoriteter i Europa

Resolution 1985, rekommendation 2040

Skyddet av de nationella minoriteternas rättigheter bör fortsatt vara en politisk prioritering eftersom detta skydd spelar en viktig roll för fred och stabilitet i Europa och är ett effektivt sätt att förebygga konflikter.

Respekten för minoriteters rättigheter kan säkerställas genom att skydda rätten till identitet, minoritetsspråk och modersmålsundervisning och genom deltagande i det ekonomiska och offentliga livet. Territoriellt självstyre bidrar också till att skydda minoriteters rättigheter.

Jonas Gunnarsson (S) talade i debatten för SOC-gruppen. Han var mycket positiv till den höga ambition som finns i Europa för att skydda minoriteters rättigheter och menade att därför skulle även romers rättigheter inkluderas i både resolutionen och rekommendationen.

2.10 Utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor

2.10.1 Utvärdering av genomförandet av reformen av den parlamentariska församlingen

Resolution 2002

Utvärderingen av de reformer som genomfördes 2011 visar att de faktiskt uppfyllt förväntningarna hos ledamöterna i församlingen. Dock bör arbetet för att upprätthålla intresset för församlingens arbete i de nationella parlamenten, hos media och medborgarna fortsätta.

Björn von Sydow (S), som talade för SOC-gruppen, menade att de reformer som genomförts var positiva, men att de stora förändringarna för organisationen kom utifrån med ett förändrat politiskt landskap, vilken föranlett ett hårdare debattklimat inom församlingen. Han underströk att debatt är viktigt för en vital demokrati men att även konsensus kan leda till utveckling.

2.10.2 Europas offentliga förvaltningar förändras: hotas den offentliga servicen?

Resolution. 2008, rekommendation. 2050

En offentlig förvaltning av hög kvalitet är en viktig förutsättning för en stark demokrati, och eventuella framtida administrativa reformer måste ta hänsyn till medborgarnas intressen och Europas gemensamma värderingar.

Församlingen påpekar att de reformer som nyligen införts i de flesta medlemsstater – vilket resulterat i en privatisering av stora delar av den offentliga sektorn – har haft en skadlig inverkan på organiseringen av den offentliga förvaltningen. Medan vissa av dessa reformer har varit framgångsrika, har alltför många väglatts av budgetkriterier och haft en negativ effekt på den offentliga servicens kvalitet.

Församlingen uppmanar därför parlamenten i medlemsstaterna att utvärdera de reformåtgärder som vidtagits inom områdena offentlig förvaltning och offentlig service och överväga om de är i linje med begreppet social sammanhållning.

Björn von Sydow (S), som i debatten talade för SOC-gruppen, menade att man går tillbaka till den inkomstfördelning som rådde före första världskriget. Anledningen till detta beror inte enbart på förändringar i den offentliga sektorn utan också på skattesystemet.

2.11 Europarådets kampanjer

Inom ramen för Europarådets arbete pågår ett antal kampanjer inom olika områden. I den här sammanfattningen uppmärksammas endast de kampanjer där svenska delegationsmedlemmar har en aktiv roll.

2.11.1 Bekämpning av våld mot kvinnor

Europarådets konvention om våld mot kvinnor och våld i hemmet, den s.k. Istanbulkonventionen, antogs i april 2011 och ratificerades i augusti 2014.

I församlingens nätverk Kvinnor befriade från våld, som arbetar för en tillämpning av konventionen, ingick under året Carina Hägg (S) som riksdagens kontaktperson. Under året har nätverket arrangerat flera sidoaktiviteter under sessionerna och en gemensam utfrågning med jämställdhetskommittén och nätverket hölls i mars i Wien.

2.11.2 Kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn

Europarådets kampanj för att stoppa sexuellt våld mot barn inleddes i november 2010. Kampanjen ska pågå till 2015. Huvudmålen med kampanjen är dels att få Europarådets 47 medlemsländer att ansluta sig till den s.k. Lanzarotekonventionen om att skydda barn mot sexuellt utnyttjande och misshandel, dels att sprida kunskap om sexuellt våld mot barn. Namnet på kampanjen är En av fem, vilket syftar på att ett av fem barn i Europa antas någon gång ha utsatts för sexuellt våld.

Carina Ohlson (S) är riksdagens kontaktperson i denna kampanj och ingår i kampanjens nätverk. Under varje session anordnas möten med anknytning till kampanjen, och det hålls också möten på andra orter.

2.12 Priser och utmärkelser

2.12.1 Europapriset

Sedan 1955 har församlingen delat ut ett årligt pris till den europeiska stad, kommun eller region som på ett föredömligt sätt arbetat för att stärka Europasamarbetet. Priskommittén utgörs av kommittén för sociala frågor, hälsa och hållbarhet samt underutskott i församlingens miljö- och jordbruksutskott. Europapriset 2014 gick till staden Slupsk i Polen.

2.12.2 Pris för mänskliga rättigheter

Församlingens pris för främjandet av mänskliga rättigheter som instiftades 2007 har ersatts av Václav Havel-priset. Detta årliga pris delas ut av församlingen i samarbete med Václav Havel-biblioteket och Charta 77-stiftelsen, som båda finns i Prag. Priset delas ut till minne av Václav Havel och ges till

en person som på ett extraordinärt sätt främjat skyddandet av mänskliga rättigheter. Prissumman är 60 000 euro.

Den azerbajdzjanske människorättighetsförvararen Anar Mammadli tilldelades 2014 års pris.

2.12.3 Associerad hedersmedlem

Tidigare ersättaren i riksdagens delegation, Tina Acketoft (FP), kommer att tilldelas utmärkelsen Associerad hedersmedlem i församlingen. Ceremonin för detta äger rum den 26 januari 2015 i Strasbourg.

BILAGA 1

Den svenska delegationen 2014

Den svenska delegationen består av sex ordinarie ledamöter och sex suppleanter. Samtliga tolv ledamöter deltar aktivt i församlingen och dess organ. Sverige har dock endast sex röster vid voteringar i plenum.

Delegationens sammansättning var fram till den 24 oktober 2014 enligt nedan.

Ordinarie ledamöter

1. Marietta de Pourbaix-Lundin (M), delegationens ordförande
2. Björn von Sydow (S), delegationens vice ordförande
3. Ulrika Karlsson (M)
4. Carina Ohlsson (S)
5. Mikael Cederbratt (M)
6. Carina Hägg (S)

Suppleanter

1. Tina Acketoft (FP)
2. Lennart Axelsson (S)
3. Kerstin Lundgren (C)
4. Jonas Gunnarsson (S)
5. Mikael Oscarsson (KD)
6. Kent Härstedt (S)

Efter riksdagsvalet i september valdes enligt nedan en ny delegation av riksdagen den 25 oktober 2014.

Ordinarie ledamöter

1. Jonas Gunnarsson (S), ordförande
2. Hillevi Engström (M), vice ordförande
3. Carina Ohlsson (S)
4. Tina Ghasemi (M)
5. Niklas Karlsson (S)
6. Julia Kronblad (SD)

Suppleanter

1. Monica Haider (S)
2. Boriana Åberg (M)
3. Eva-Lena Jansson (S)
4. Kerstin Lundgren (C)
5. Lotta Johnsson Fornarve (V)
6. Johan Nissinen (SD)

Svenska rapportörskap under 2014

Marietta de Pourbaix-Lundin:

Utvecklingen i Ukraina

Avslutat oktober 2014

Motverka nynazistiska och främlingsfientliga manifestationer

Avslutat oktober 2014

Jonas Gunnarsson

En strategi för att förebygga rasism och intolerans i Europa

Avslutat januari 2014

Tina Acketoft:

Så kallade hedersbrott i Nordkaskasien

Avslutat oktober 2014

Grekland under tryck: Europas ytterdörr för irreguljär migration

Avslutat oktober 2014

Kerstin Lundgren:

Samförståndsavtalet mellan Europarådet och Europeiska unionen – utvärdering fem år efter

Pågående

Representation i församlingens byrå, utskott och underutskott (utskottsersättare inom parentes) under 2014.

Utskottsarbetet för den nya delegationen börjar i och med januarsessionen 2015.

Byrån: ingen svensk representant

Ständiga utskottet (består av delegationsordförande och ev. utskottsordförande): Marietta de Pourbaix-Lundin,

Politiska utskottet: Marietta de Pourbaix-Lundin, Björn von Sydow – (Kerstin Lundgren – vice ordförande, Carina Ohlsson)

Underutskottet för Mellanöstern: Kerstin Lundgren

Underutskottet för externa relationer: Marietta de Pourbaix-Lundin

Underutskottet för relationer med OECD och EBRD: Marietta de Pourbaix-Lundin (Kerstin Lundgren)

Utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter: Marietta de Pourbaix-Lundin, Carina Hägg, (Ulrika Karlsson, Jonas Gunnarsson)

Underutskottet för mänskliga rättigheter: Gunnarsson

Underutskottet för brottslighet och bekämpning av terrorism: Marietta de Pourbaix-Lundin – vice ordförande

Underutskottet för rättsstatens principer: Marietta de Pourbaix-Lundin

Utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling: Mikael Oscarsson, Carina Ohlsson (Marietta de Pourbaix-Lundin, Lennart Axelsson)

Underutskottet för den europeiska sociala stadgan: Carina Ohlsson – vice ordförande (Mikael Oscarsson)

Underutskottet för miljö och energi: Mikael Oscarsson (Carina Ohlsson)

Underutskottet för folkhälsa: Lennart Axelsson (Marietta de Pourbaix-Lundin)

Underutskottet för Europapriset: Carina Ohlsson

Utskottet för migration, flyktingar och fördrivna personer: Mikael Cederbratt, Lennart Axelsson (Tina Acketoft, Carina Ohlsson)

Underutskottet för frihetsberövade: Mikael Cederbratt – ordförande (Tina Acketoft)

Underutskottet för integration: Lennart Axelsson (Carina Ohlsson)

Underutskottet för samarbete med icke-europeiska länder och ursprungs- och transitländer: Mikael Cederbratt

Tillfälligt underutskott för den stora ankomsten av illegala invandrare, asylsökanden och flyktingar till Europas södra kust: Tina Acketoft – ordförande

Utskottet för kultur, vetenskap, utbildning och medier: Ulrika Karlsson, Kent Härstedt (Tina Acketoft, Jonas Gunnarsson)

Underutskottet för kulturell mångfald och kulturarv: ingen svensk representant

Underutskottet för medier och informationssamhället: Kent Härstedt

Underutskottet för utbildning, ungdomar och sport: Kent Härstedt

Utskottet för jämställdhet och icke-diskriminering: Tina Acketoft, Jonas Gunnarsson – vice ordförande fr.o.m. april (Marietta de Pourbaix-Lundin, Hägg)

Underutskottet för minoriteters rättigheter: de Pourbaix-Lundin,

Underutskottet för jämställdhet mellan könen: Carina Hägg (Jonas Gunnarsson),

Utskottet för granskning av medlemsländernas uppfyllande av sina åtaganden: Marietta de Pourbaix-Lundin, Björn von Sydow

Kerstin Lundgren

Utskottet för arbetsordningen, immunitet och institutionella frågor: ingen svensk representant

Utskottet för val av domare till Europadomstolen: ingen svensk representant

BILAGA 2

Resolutioner, rekommendationer och yttranden antagna av Europarådets parlamentariska församling under 2014

Resolutioner

- 1966 Vägra straffrihet för Sergei Magnitskys mördare
- 1967 En strategi för att förebygga rasism och intolerans i Europa
- 1968 Kampen mot rasism inom polisen
- 1969 Utvärdering av partnerskap för demokrati med Palestinas nationella råd
- 1970 Internet och politik: hur ny information och kommunikation påverkar teknologi och demokrati
- 1971 Flyktingar från Syrien: hur kan internationellt bistånd stödjas och organiseras?
- 1972 Invandrare: se till att de är en resurs för de europeiska värdsamhällena
- 1973 Integrationstester: hjälper eller stjälper integration?
- 1974 Funktionen av Ukrainas demokratiska institutioner
- 1975 Skärpta åtgärder mot globala orättvisor: Europas bidrag till millenniemålsprocessen
- 1976 Klimatförändringar: ett regelverk för en global överenskommelse 2015
- 1977 Energidiversifiering som ett grundläggande bidrag till hållbar utveckling
- 1978 Översyn av Europakonventionen om television över gränserna
- 1979 Ansvarsskyldighet för internationella organisationer för brott mot mänskliga rättigheter
- 1980 Öka rapporteringen av misstänkta sexuella övergrepp mot barn
- 1981 Europas hotade kulturarv
- 1982 Den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna: behovet av att stärka utbildningen av jurister
- 1983 Prostitution, människohandel och modernt slaveri i Europa
- 1984 Förfrågan om status som Partner för demokrati hos den parlamentariska församlingen inlämnad av Kirgizistans parlament
- 1985 Situationen och rättigheter för nationella minoriteter i Europa
- 1986 Bättre användarskydd och säkerhet i cyberrymden
- 1987 Rätten till tillgång till Internet

- 1988 Den senaste utvecklingen i Ukraina: hot mot de demokratiska institutionernas funktion
- 1989 Tillgång till medborgarskap och ett effektivt genomförande av den europeiska konventionen om medborgarskap
- 1990 Omprövning av den ryska delegationens mandat på sakliga grunder
- 1991 Nya misslyckanden att samarbeta med Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna – ett akut behov av att komma till rätta med problemen
- 1992 Skyddet av minderåriga mot sekters överdrifter
- 1993 Hederligt arbete för alla
- 1994 Flyktingar och rätten till arbete
- 1995 Utrota barnfattigdom i Europa
- 1996 Invandrarbarn: vilka rättigheter vid 18?
- 1997 Invandrare och flyktingar och kampen mot aids
- 1998 Förbättra samarbetet mellan nationella institutioner, människorättsorganisationer och parlament i arbetet med jämställdhet och icke-diskrimineringsfrågor
- 1999 Båten som lämnades att dö: aktioner och reaktioner
- 2000 Den storskaliga ankomsten av blandade migrationsströmmar till Italiens kust
- 2001 Våld i och genom medierna
- 2002 Utvärdering av genomförandet av reformen av den parlamentariska församlingen
- 2003 För en bättre europeisk demokrati: utmaningar för ett federalt Europa
- 2004 Parlamentariskt bidrag till att lösa Västsaharakonflikten
- 2005 Identiteter och mångfald inom interkulturella samhällen
- 2006 Integration av invandrare i Europa: behovet av en proaktiv, långsiktig och global politik
- 2007 Utmaningar för Europarådets utvecklingsbank
- 2008 Europas offentliga förvaltningar förändras: hotas den offentliga servicen?
- 2009 Stärka ECHR:s oberoende
- 2010 Barnvänlig ungdomsrätt: från retorik till verklighet
- 2011 Bekämpandet av nynazistiska yttringar
- 2012 Kvinnors rättigheter och utsikterna för samarbete i Medelhavsområdet
- 2013 God samhällsstyrning och ökad utbildningskvalitet
- 2014 Höja statusen för yrkesutbildningar
- 2015 De demokratiska institutionernas funktion i Georgien

- 2016 Hotet mot mänskligheten som orsakas av terroristgruppen kallad IS: våld mot kristna och andra religiösa eller etniska grupper
- 2017 Verksamheten vid Europeiska banken för återuppbyggnad och utvecklings (EBRD) 2013–2014
- 2018 Utvecklingen av församlingens granskningsförfarande (oktober 2013–september 2014)
- 2019 Albanien uppfyllande av sina förpliktelser och åtaganden
- 2020 Alternativen till frihetsberövande av invandrare barn
- 2021 För optimala bröstcancer-tjänster i Europa
- 2022 Åtgärder för att förhindra missbruk av konventionen om överförande av dömda personer (ETS. 112)
- 2023 Mäta och främja de europeiska medborgarnas välbefinnande
- 2024 Social utslagning – en fara för Europas demokratier
- 2025 Vidarebosättning av flyktingar: främja ökad solidaritet
- 2026 Alternativ till Europas undermåliga läger för internflyktingar och flyktingkollektiva centra
- 2027 Fokusera på förövarna för att förebygga våld mot kvinnor

Rekommendationer

- 2031 Vägra straffrihet för Sergej Magnitskys mördare
- 2032 En strategi för att förebygga rasism och intolerans i Europa
- 2033 Internet och politik: hur ny information och kommunikation påverkar teknologi och demokrati
- 2034 Integrationstester: hjälper eller stjälper integration?
- 2035 Funktionen av Ukrainas demokratiska institutioner
- 2036 Översyn av Europakonventionen om television över gränserna
- 2037 Ansvarsskyldighet för internationella organisationer för brott mot mänskliga rättigheter
- 2038 Europas hotade kulturarv
- 2039 Den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna: behovet av att stärka utbildningen av jurister
- 2040 Situationen och rättigheter för nationella minoriteter i Europa
- 2041 Bättre användarskydd och säkerhet i cyberrymden
- 2042 Tillgång till medborgarskap och ett effektivt genomförande av den europeiska konventionen om medborgarskap
- 2043 Nya misslyckanden att samarbeta med Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna – ett akut behov av att komma till rätta med problemen

- 2044 Utrota barnfattigdom i Europa
- 2045 Kampen mot sexuellt våld mot barn: för ett framgångsrikt slutförande av En av fem-kampanjen
- 2046 Båten som lämnades att dö: aktioner och reaktioner
- 2047 Den storskaliga ankomsten av blandade migrationsströmmar till Italiens kust
- 2048 Våld i och genom medierna
- 2049 Identiteter och mångfald inom interkulturella samhällen
- 2050 Europas offentliga förvaltningar förändras: hotas den offentliga servicen?
- 2051 Stärka ECHR:s oberoende
- 2052 Bekämpandet av nynazistiska yttringar
- 2053 Kvinnors rättigheter och utsikterna för samarbete i Medelhavsområdet
- 2054 God samhällsstyrning och ökad utbildningskvalitet
- 2055 Hotet mot mänskligheten som orsakas av terroristgruppen kallad IS: våld mot kristna och andra religiösa eller etniska grupper
- 2056 Alternativen till frihetsberövande av invandrare barn
- 2057 Åtgärder för att förhindra missbruk av konventionen om överförande av dömda personer (ETS. 112)
- 2058 Social utslagning – en fara för Europas demokratier
- 2059 Vidarebosättning av flyktingar: främja ökad solidaritet

Yttranden

- 287 Utkast till Europarådets konvention om manipulation av idrottstävlingar

BILAGA 3

Gästtalare under sessionerna 2014

Europaparlamentets talman – Martin Schulz	29 januari 2014
Österrikes förbundskansler – Werner Faymann	30 januari 2014
Österrikes förbundsrepubliks president – Heinz Fischer	9 april 2014
Azerbajdzjans president – Ilham Aliyev	24 juni 2014
Ukrainas president – Petro Porosjenko	26 juni 2014
Chefen för Europarådets utvecklingsbank – Rolf Wenzel	26 juni -2014
Norges talman – Olemic Thommesen	30 september 2014
EBRD:s ordförande – Suma Chakrabari	2 oktober 2014